

Datalagringsdirektivet og EØS- avtalen

Professor dr. juris Finn Arnesen
Senter for europarett

Regelverksdynamikk i EØS-avtalen

- Regelhomogenitet mellom EU og EØS krever en ordning som muliggjør stadige endringer av avtalen
- Struktureringen av avtalen - hoveddel og vedlegg
- Vedlegg endres ved beslutning i EØS-komiteen
- EØS-komiteens vedtak treffes med enstemmighet
- Adgang til å ha avvikende lovgivning – EØS art 97

Hører direktivet hjemme i EØS?

- EØS art. 1 – kobling til EUS indre marked
- Direktivet er vedtatt med hjemmel i EF art 95
 - Tilsier at direktivet er en EØS-relevant tekst

Hører direktivet hjemme i EØS?

- Sak C-301/06, Irland mot Rådet og Europaparlamentet
 - Direktivet er ikke vedtatt med riktig hjemmel, og må annulleres
 - Ingen av bestemmelsene i EF-traktaten gir tilstrekkelig hjemmel
 - Direktivet er rettet mot bekjempelse av kriminalitet, ikke mot avhjelp av mangler ved det indre marked
 - Riktig rettsgrunnlag er Unionstraktaten avdeling VI – politisamarbeid og rettslig samarbeid i straffesaker
- Hvis dette er riktig – ikke EØS-relevant men relevant i en annen samarbeidsrelasjon med EU?

Hører direktivet hjemme i EØS?

- Tvisten
- Erklæringene om utsatt gjennomførelse
- Er det noen grunn til å forhaste seg med å behandle spørsmålet om EØS-relevans?

Gangen i innlemmelsesspørsmålet

- Vurdering i EØS-komiteen av hvilken del av et eller flere vedlegg til EØS-avtalen som vil bli direkte berørt av datalagringsdirektivet, EØS art. 102 nr. 2
 - Kommisjonen representerer EU, og Kommisjonens posisjon fastsettes av Rådet.
 - EFTA_landene opptrer med én stemme

Gangen i innlemmelsesspørsmålet

- Uenighet om direktivet i det hele tatt berører avtalen
- EØS art 111 – tvisten bringes inn for EØS-komiteen
- Ingen enighet om løsning etter 6 mnd.
 - Beskyttelsestiltak etter EØS 112 nr. 2 for å gjenopprette mulig manglende likevekt
 - Midlertidig suspensjon av berørt del av vedlegget – EØS art. 102 nr. 5 – neppe praktisk her

Reservasjonsretten

- Vedtak i EØS-komiteen treffes ved enighet
- Manglende enighet
 - EØS art. 102 nr. 4 – undersøke alle andre muligheter for at avtalen fortsatt skal kunne virke tilfredsstillende. Halvt års frist for å fatte beslutning(er) som sikrer dette
 - EØS art. 104 nr. 5 – ingen beslutning(er) innen utløpet av fristen

Reservasjonsvirkninger

- EØS art 102 nr. 5 og 6
- Den berørte del av vedlegget settes midlertidig ut av kraft, med mindre EØS-komiteen bestemmer noe annet
- Virkningstidspunkt: ikke tidligere enn datalagringsdirektivet er gjennomført i EU
 - Faktisk vurdering – tregeste gutt i EU bestemmer
 - Erklæringene etter datalagringsdirektivet art. 15 tredje ledd, tidligst 15. mars 2009
- EØS-avtalen gir anvisning på fortsatte forhandlinger
- Justeringer
- Reservasjon gir ikke adgang til beskyttelsestiltak

Reaksjoner

- Oppsigelse – EØS art. 127
 - Kommisjonens posisjon fastlegges av Rådet, og Rådet må fatte vedtak med enstemmighet
 - Oppsigelse er neppe praktisk
- Nedkjøling
- EU-reaksjoner på områder som ikke omfattes av EØS-avtalen
 - Norge har et omfattende nett av avtaler med EU, og reaksjoner kan tenkes komme i dette samarbeidet. Politikk, ikke juss

Reservasjonsalternativet EØS art 97

- Gir adgang til å endre eller opprettholde nasjonale regler på områder omfattet av EØS-avtalen
 - Ikke-diskrimineringskrav
 - Prosedyrekrav
 - Underrettelse av andre avtaleparter
 - EØS-komiteen fastslår at endret lovgivning ikke medfører at avtalen ikke vil virke tilfredsstillende, eller
 - Prosedyren for endring av vedlegg til avtalen følges
- Linjen til EF art. 95 nr 4 flg.
 - Men passer ikke så godt i forhold til datalagringsdirektivet

Sammenfatning

- Mulig å hevde at direktivet ikke er EØS-relevant
- Reservasjonsretten er til for å brukes
- Reservasjonsvirkning: suspensjon av relevant del av vedlegget – neppe særlig inngripende
- Reservasjonsreaksjoner vil eventuelt komme utenfor rammen av EØS-avtalen